

Förklaring om övergång till byggnadsminne samt beslut om skyddsbestämmelser avseende byggnadsminnet Alvesta stationshus, Alvesta 11:1, Aringsås socken, Alvesta kommun, Kronobergs län

BESLUT

Länsstyrelsen förklarar enligt 3 kap 7 § lagen (1988:950) om kulturminnen (KML) att det statliga byggnadsminnet Alvesta Stationshus den 1 januari 2001 övergått att bli byggnadsminne samt beslutar att följande skyddsbestämmelser skall gälla.

Byggnadsminnesförklaringen omfattar stationshuset inom ett skyddsområde, *snedskrafferat på bilaga 1.*

1. Byggnaden får inte rivas, vare sig i sin helhet eller delar därav.
2. Byggnaden får inte byggas till, byggas om eller på annat sätt förändras till sin exteriör.
3. Byggnadens stommar får inte rivas, byggas om eller ersättas med andra material.
4. I den del av stationshuset, plan 1 och 2, som kryssmarkerats på bilaga 2, a och b
 - får inte göras ingrepp eller ändring av äldre fast inredning
 - får inte äldre ytskikt övertäckas, övermålas eller på annat sätt förändras
5. Byggnaden skall underhållas så att den inte förfaller. Vård och underhåll skall utföras på ett sådant sätt att byggnadsminnets kulturhistoriska värde inte minskar och ska ske med material och metoder som är anpassade till byggnadens egenart.
6. Skyddsområdet får inte ytterligare bebyggas eller på annat sätt förändras.

C:\DOKUMENT\ALVESTA STATIONSHUS BM FÖRKLARING.DOC

Postadress	Gatuadress	Telefon	Telefax	E-post	Hemsida
351 86 VÄXJÖ	Kungsgatan 8	0470-860 00	0470-862 20	lansstyrelsen@g.lst.se	www.g.lst.se
Kontakt i detta ärende					
Margit Forsström		0470-864 88	0470-862 55		

REDOGÖRELSE FÖR ÄRENDET

Alvesta Stationshus blev byggnadsminnesmärke enligt 1920 års Kungörelse genom regeringsbeslut den 21 augusti 1986. Beslutet grundade sig på en bedömning av stationshusens kulturhistoriska värden utifrån en rikstäckande stationshusinventering som gjorts i samarbete mellan SJ:s dåvarande bandistrikt, Arkitektmuseet och Riksantikvarieämbetet. Fastigheten förvärvades från staten av Jernhusen AB den 1 januari 2001. Den övergick då till att bli byggnadsminne enligt Kulturminneslagen, dock utan att skyddsföreskrifterna var färdigställda.

Riksantikvarieämbetet har i samråd med Länsstyrelsen och Jernhusen AB utarbetat skyddsföreskrifter som översänts till Länsstyrelsen den 10 mars 2003 med begäran att Länsstyrelsen slutför ärendet.

MOTIVERING

Stationshuset i Alvesta byggt 1905 är ett exempel på en mycket välbevarad jugendbyggnad. Byggnaden knyter starkt an till för tiden rådande arkitekturideal och den kan även ses som exempel på de mer särpräglade utformade stationsbyggnader, som började uppföras efter sekelskiftet år 1900, då man i högre grad lämnade typhusritningarna. Byggnaden har en välbevarade exteriör och delar av interiören - främst väntsalen - är också välbevarade.

KULTURHISTORISK BESKRIVNING

Arbetet med södra stambanan färdigställdes 1863 då Alvesta station sammanbands med Malmö. Flera järnvägslinjer drogs till Alvesta som utvecklades till en järnvägsknutpunkt. Den ökade trafiken ledde också till att ett nytt stationshus uppfördes 1905. Det ritades av Folke Zettervall, som var chefsarkitekt vid SJ mellan 1895 och 1931.

Byggnaden är uppförd i två våningar i tegel och puts med valmat tak och frontespiser, allt sammanhållet i en rik och omväxlande jugendarkitektur. Byggnaden vilar på en delvis hög sockel av granit.

Bottenvåningen har teglet synligt medan övervåningen är putsad och avfärgad i en ljus kulör. Fönsterpartierna har omväxlande storlek och form. Gemensamma drag är tättspröjsade fönsterbågar och välvda överdelar med omfattningar i tegel.

Genom att den nu rivna gångbron över spåren anslöts till byggnadens övervåning har byggnaden en något annorlunda disposition jämfört med samtida stationshus. Väntsalar och matsalar förlades till övervåningen, som man når via en svängd djärvt utformad trappa. I bottenvåningen inrymdes främst expeditionslokaler. Interiören är till vissa delar välbevarad med många äldre byggnadsdetaljer. Framför allt i de publika utrymmena återfinns äldre golv, vägghänsel, tak, dörrar, trappor, kolonner av granit och väggfasta bänkar. I den övre väntsalen finns även gedigna träbänkar som kan räknas till den fasta inredningen. Såväl interiört som exteriört finns räcken och andra byggnadsdetaljer av vackert utformat smidesjärn.

Stationshuset rustades upp utvändigt 1991. Den ursprungliga gångbron över spåren med direkt anknytning till byggnadens övre väntsal togs då bort då den bedömdes komma i konflikt med de snabbare tågen.

I stationshuset åskådliggörs karaktäristiska funktioner genom välbevarade rumsgestaltningar, planlösningar och inredningar. Vissa delar har moderniserats men karaktäristisk fast inredning från olika perioder har bevarats. Stationshuset är en mycket välbevarad jugendbyggnad med stora kvaliteter såväl exteriört som interiört.

ÖVRIGA UPPLYSNINGAR

Om det av särskilda skäl är nödvändigt att ändra byggnadsminnet i strid med skyddsföreskrifterna skall ansökan om tillstånd enligt 3 kap 14 § KML inges till Länsstyrelsen.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta beslut kan inte överklagas.

Lars-Åke Lagrell

Margit Forsström

Bilagor

Karta över Alvesta stationshus, skala 1:1000 med
snedskraffering av skyddsområde, bilaga 1
Relationsritningar av interiören på Alvesta
stationshus med kryssmarkering av skyddade delar,
bilaga 2 a och b

Kopia för kännedom till

Riksantikvarieämbetet, Kulturmiljöavdelningen,
Box 5405, 114 84 STOCKHOLM
Smålands museum, Box 102, 351 04 VÄXJÖ
Alvesta kommun, Centralplan 1, 342 80 ALVESTA
Natur- och kulturmiljöenheten/kultur